

2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
İYİDERE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
DİLİMİZİN ZENGİNLİKLERİ PROJESİ
KASIM AYI RAPORUDUR

Dilimizin Zenginlikleri Projesi kapsamında;

- 9/A-B, 10/A-B, 11/A şubelerinde akıllı tahta üzerinden “wordwall” uygulaması üzerinden “Divân-ı Lügâti’t-Türk” ile ilgili “Hatırlatmaca” etkinliği ile “Anlamını Bul Etkinliği” yapıldı. Etkinliklere katılan toplam 70 öğrenci, e-okul “Sosyal Etkinlikler Modülü/Merkezi Etkinlikler”e işlendi.
- “Divân-ı Lügâti’t-Türk” ile ilgili “Pano Çalışması” yapılarak okulun giriş katındaki beyaz panoda sergilendi. Pano çalışmasını hazırlayan 3 öğrenci, e-okul “Sosyal Etkinlikler Modülü/Okul Etkinliği”ne işlendi.
- Divân-ı Lügâti’t-Türk Okumaları yapıldı.
- İl Geneli “Kaşgarlı Mahmud ve Türk Dilinin İlk Sözlüğü” Liseler Arası “Deneme Yarışması”na 11/A şubesi öğrencilerinden Ecrin Sena KELEŞ katıldı ve ilçe 1.si oldu.
- 9/B, 10/A, 11/A-B, 12/A-B şubelerinde “Divân-ı Lügâti’t-Türk”te geçen kelimelerden, “Anahtar Kelimelerle Hikâye Yazma” etkinliği yapıldı. Etkinliğe katılan toplam 69 öğrenci, e-okul “Sosyal Etkinlikler Modülü/Merkezi Etkinlikler”e işlendi.

Okul Yürütme Komisyon Üyeleri:

Damla ÇİÇEKÇİ
Coğrafya Öğr.

Hilal OY
TDE Öğr.

Zeynep YAZICI
TDE Öğr.

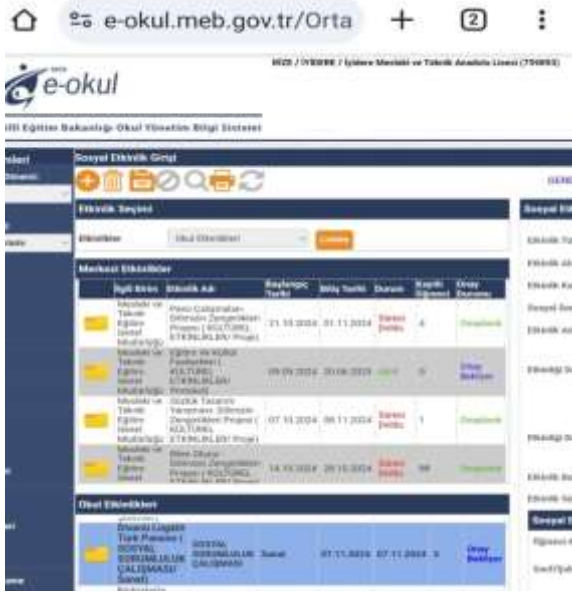
UYGUNDUR
3/12/2024
Akif KIZILKAN
Okul Müdürü

“HATIRLATMACA” ETKİNLİĞİ VE “ANLAMINI BUL ETKİNLİĞİ”

DİVÂN-I LÜGÂTİ’T-TÜRK PANO ÇALIŞMASI

The screenshot shows the 'Sosyal Etkileşim Grubu' (Social Interaction Group) page on the e-okul website. The page is titled 'Sosyal Etkileşim Grubu' and features a list of members. The members are listed in a table with columns for 'İsim', 'E-posta Adresi', 'Kayıt Tarihi', 'Giriş Tarihi', 'Durum', 'Kısmi Öğrenci', and 'Grup Durumu'. The members listed are:

İsim	E-posta Adresi	Kayıt Tarihi	Giriş Tarihi	Durum	Kısmi Öğrenci	Grup Durumu
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi

The screenshot shows the 'Sosyal Etkileşim Grubu' (Social Interaction Group) page on the e-okul website. The page is titled 'Sosyal Etkileşim Grubu' and features a list of members. The members are listed in a table with columns for 'İsim', 'E-posta Adresi', 'Kayıt Tarihi', 'Giriş Tarihi', 'Durum', 'Kısmi Öğrenci', and 'Grup Durumu'. The members listed are:

İsim	E-posta Adresi	Kayıt Tarihi	Giriş Tarihi	Durum	Kısmi Öğrenci	Grup Durumu
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi
Yakup Çelebi	yakup.celebi@meb.gov.tr	07.11.2024	07.11.2024	Okul	Hayır	Grup Üyesi

DİVÂN-I LÜGÂTİ'T-TÜRK OKUMALARI

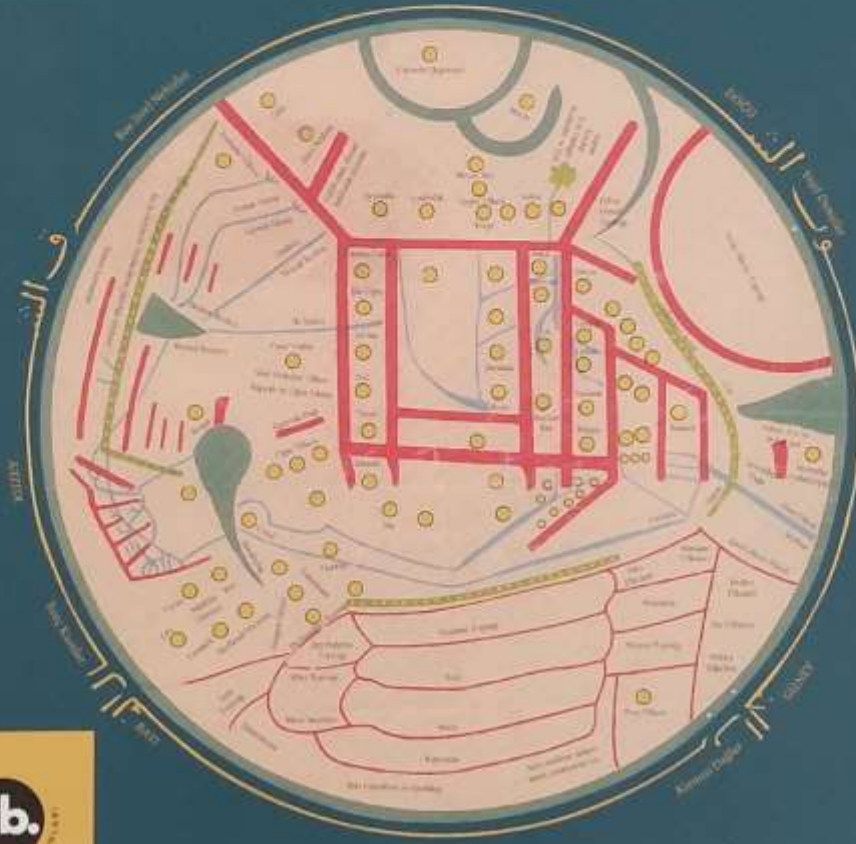
KAŞGARLI MAHMUD

Dîvânu Lugâti't-Türk

Türk Dilinin İlk Sözlüğü

TÜRKÇESİ: MUSTAFA S. KAÇALIN

DİZİNİ HAZIRLAYAN: MEHMET ÖLMEZ

KLASİK

**İL GENELİ “KAŞGARLI MAHMUD VE TÜRK DİLİNİN İLK SÖZLÜĞÜ”
LİSELER ARASI “DENEME YARIŞMASI**

İlçe 1.si 11-A şubesinde ECRİN SENA KELEŞ

ZENGİN TÜRKÇEMİZ

Dil, bir milletin kimliğini, kültürünü ve geçmişini yansıtan en önemli unsurlardan biridir. Türk milletinin diline ve kültürüne duyduğu sevgi, tarihin her döneminde kendini göstermiştir. Bu sevginin en somut örneklerinden biri, 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı Divânü Lügati't-Türk adlı eserdir.

Divânü Lügati't-Türk, yalnızca bir sözlük değil; aynı zamanda Türk milletinin zengin dilini, kültürünü ve yaşam tarzını yansıtan bir aynadır. Kaşgarlı Mahmud bu eseriyle Türkçenin yalnızca konuşulan bir dil olmadığını, aynı zamanda güçlü bir edebi ve kültürel geçmişe sahip olduğunu göstermek istemiştir. Bu amaçla, Türk boylarını dolaşmış, farklı lehçeleri, ağızları ve kelimeleri incelemiş ve Türkçenin zenginliğini kayıt altına almıştır. İşte Divânü Lügati't-Türk, bu çabanın ürünü olarak karşımıza çıkmıştır ve ilk Türkçe sözlüğümüz olmuştur.

Eserde yer alan atasözleri, şiirler, deyimler; Türk halkının yaşam biçimini, değerlerini ve düşünce dünyasını anlamamıza olanak tanır. Kaşgarlı Mahmud, Araplara Türk dilini ve kültürünü tanıtmak amacıyla yazdığı bu eseriyle, Türkçenin Arapça kadar zengin bir dil olduğunu kanıtlamak ve Türk diline olan saygıyı arttırmak istemiştir. Bizler de Kaşgarlı Mahmud'un dokuz yüz elli yıl önce yazdığı bu eserle, Türkçenin ve Türk kültürünün geçmişte ne kadar köklü bir temele dayandığını, dilimizin gücünü ve derinliğini yaşamaktayız. Yalnızca geçmişe değil geleceğe de taşımaktayız. Günümüzde bizlere düşen görev; bumirasa sahip çıkmak, dilimizi korumak ve zenginleştirmek için çaba göstermektir. Çünkü bu millet dilini yaşatabildiği sürece varlığını sürdürebilir.

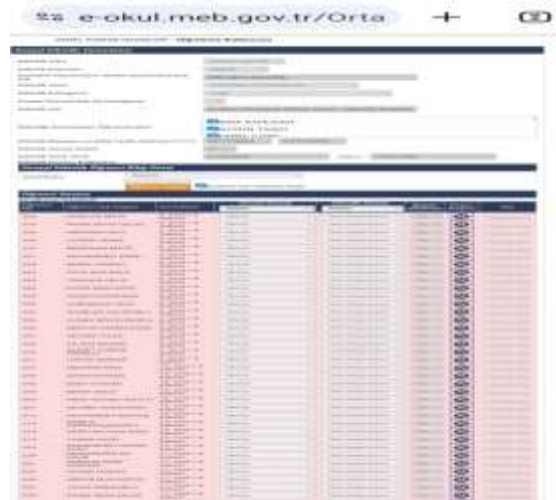
Kaşgarlı Mahmud'un 1072-1074 yılları arasında yazdığı Divânü Lügati't-Türk, Türk dilinin zenginliğini ve derinliğini ortaya koymasından eşsiz bir kaynaktır. Eserde yaklaşık 8000 Türkçe kelime, Arapça açıklamaları ile birlikte verilmiştir. Kaşgarlı Mahmud'un kelimelerin anlamlarını açıklarken atasözleri, deyimler ve halk şiirlerinden örnekler sunması Türkçenin zengin bir dil olduğunun göstergesidir. Bu sayede eser, dilbilimsel bir kaynak olmanın ötesinde, bir edebiyat ve folklor hazinesi haline gelmiştir. Ayrıca eserde Türk boylarının dilleri ve lehçeleri arasında karşılaştırmalar yapılmış, her boyun dili detaylı şekilde ele alınmıştır. Divânü Lügati't-Türk'te yer alan atasözleri ve deyimler o dönemin Türk toplumunun yaşam biçimini, değerlerini ve dünya görüşünü ortaya koyar: "yiçiyignesapdı/Terzi iğneye iplik geçirdi.", "erdemsizden kut çertilür/Erdem ve ahlakı

olmayandan bereket kaçar.”, “er ok tengürdi/Adam oku uçurdu; göğe doğru bir ok attı ve ok gökyüzünde kayboldu.”, “ok amaçkayastaldı/Ok, hedefin hemen yanına isbet etti.”, “ûnyugrurdu/Un yoğuruldu.”, er künkeköşindi/Adam güneşten gölgeye çekildi.”, “badıç üzümlendi/Asma, üzümlendi.”

Divânü Lügati't-Türk'te, günümüze kadar değişmeyen, doğrudan aynı biçimde kullanılan sözcükler de vardır: “ak, al, arpa, at, sakal, üzüm, ak, ata, arslan, için, ok, er, kol, un, yas, kırk, kış” 950 yıldır kullanılan bu kelimeler, Türkçenin zengin bir dil sahip olduğunu gösterir.

Divânü Lügati't-Türk, yalnızca bir sözlük değil, Türk milletinin diline kültürüne ve tarihine dair paha biçilmez bir hazinedir. Kaşgarlı Mahmud'un bu eseri, Türkçenin zenginliğini ve Türk kültürünün derinliğini anlamamıza yardımcı olurken aynı zamanda geleceğe taşınması gereken bir mirası temsil etmektedir. Bugün bu eşsiz eseri anlamak ve onun ışığında Türk milletini ve kültürünü daha ileriye taşımak hepimizin sorumluluğudur. Divânü Lügati't-Türk, Türk milletinin diline ve kültürüne duyduğu sevginin ölümsüz bir simgesidir ve bu özveri bizlere ilham kaynağı olmaya devam edecektir.

ANAHTAR KELİMELERLE HİKÂYE YAZMA ETKİNLİĞİ

ANAHTAR KELİMELERLE HİKÂYE YAZMA ETKİNLİĞİ

ADI SOYADI:

SINIFI:

NUMARASI:

DİLİMİZİN ZENGİNLİKLERİ ANAHTAR KELİMELERLE HİKÂYE YAZMA ETKİNLİĞİ
(Divanü Lügati't Türk-1074)

ana: anne ata: baba adaş: dost er: erkek kız: kız oğul: oğul kişi: kişi kelin: gelin yengge: yenge yezne: enişte olut: yetişkin konşu: komşu tagay: dayı beg: bey alp: yiğit sü: ordu, asker yigit: genç, delikanlı eze: büyük kız kardeş konuk: misafir kiçig: küçük yiçi: terzi etçi: kasap	ajun: dünya köç: göç kök: gök, mavi köprüg: köprü alkış: dua etmek çeçek: çiçek kaya: kaya temür: demir altun: altın kümüş: gümüş bakır: bakır yiñçü: inci kömüç: define kün: gündüz tün: gece ahşam: akşam yulduz: yıldız ügüz: ırmak yaşın: şimşek tag: dağ tuprak: toprak tegirmen: değirmen çalış: güreş	kırguy: atmaca karakuş: kartal laçın: şahin sarıçga: çekirge kon: koyun böri: kurt çetük: kedi keçi: keçi balık: balık takuk: tavuk torug: at tonga: kaplan deve: deve karga: karga kirpi: kirpi kuş: kuş ördek: ördek sıgır: sığır oğlak: oğlak kopurga: baykuş kökörçgen: güvercin	Bitig: kitap çatır: çadır küpe: küpe bilezük: bilezik yüzük: yüzük kopuz: kopuz kürk: kürk sakal: sakal ton: elbise yüg: yelek ortan: pantolon çaruk: çarık yarık: zırh kalkan: kalkan kılıç: kılıç ok: ok süpürgü: süpürge ütüg: ütü şin: taht kıfta: makas bamuk: pamuk yogurkan: yorgan tergi: sofr yasgaç: hamur tahtası	aş: yemek aşlık: mutfak arpa: arpa ayran: ayran bal: bal bekmes: pekmez çançu: oklava sogan: soğan mün: çorba etmek: ekmek alma: elma bışmak: pişirmek bütüğe: patlıcan çömçe: kepçe üzüm: üzüm tuz: tuz yag: yağ sirke: sirke turma: turp yagak: ceviz sagız: sakız süt: süt kagun: kavun
--	---	--	--	--

Her bölümden en az ikişer kelime kullanarak, yukarıdaki kelimelerden de hareketle 1074 yılında yaşıyormuş gibi bir hikâye yazınız. (En az 10 satır olacak.)